

FONAMENTS ÈTICS DE L'ECONOMIA

L'actual crisi global de l'economia i del capitalisme ha posat en evidència un mal ús de l'economia atenent-nos als efectes devastadors del *neoliberalisme* sobre l'economia real i la falta d'ètica d'alguns individus que han prioritzat la cobdícia sense límits per aconseguir el màxim benefici. Alhora hem de reconèixer que molts de nosaltres hem interioritzat i assumit el model *guanyar-gastar-gaudir* a qualsevol preu, model que continuament se'ns proposa i idealitza reduint la vida humana a aquestes dimensions. També contatem que l'actual model productiu és insostenible ja que no pot centrar-se en increments sostinguts del consum. Tampoc podem oblidar el seu efecte sobre la política, doncs les decisions de les grans empreses financeres i econòmiques no respecten les fronteres dels estats, desbordant les seves competències i les dels organismes internacionals. La desregulació en favor de les lleis del lliure-mercat també ha tingut conseqüències negatives sobre el benestar econòmic i social.

La Doctrina Social de l'Església (DSE) té molt a aportar en l'actual situació econòmica global: l'economia només té sentit si està al servei de la persona humana i si conserva el seu caràcter de bé social públic. L'economia és una activitat de la persona humana, i perquè és humana necessita d'una ètica per a que funcioni correctament; *“no d'una ètica qualsevol, sinó d'una ètica amiga de la persona”*, que tinguin en compte la seva dignitat, integritat i el seu creixement en el bé donat que *“l'home és l'autor, el centre i la finalitat de tota vida econòmico-social”*. Això és extensiu de forma unitària a tota la humanitat.

La DSE sosté que dins de l'activitat econòmica *“es poden viure relacions autènticament humanes, d'amistat, de sociabilitat, de solidaritat i de reciprocitat i no fora i després d'ella”*.

Perquè sigui així, l'activitat econòmica necessita dels principis com la **transparència**, l'**honestedat**, la **responsabilitat** i també la **gratuïtat** i la **lògica del do**, que com a expressions de fraternitat, han de fomentar i estendre la **solidaritat** i la responsabilitat per la **justícia** i pel bé comú, entre el mercat, l'Estat i la societat civil de forma compartida.

Un altre criteri ètic és **“feu als altres tot allò que voleu que ells us facin” (Mt 7, 12)**. La dignitat de les persones i les exigències de la justícia requereixen que les opcions econòmiques no facin augmentar les desigualtats. Pau VI demanava *“un món on tots tinguin que donar i rebre, sense que el progrés d'uns sigui un obstacle pel desenvolupament dels altres”*.

Un altre és el compromís eficient per **preservar el nostre planeta**. Tenim la responsabilitat de “guardar i cultivar” la Naturalesa (Gn 2, 15) sense ignorar la solidaritat amb les generacions futures, això implica disminuir la despesa energètica, redistribuir els recursos naturals, revisar el nostre estil de vida...

Tota l'activitat econòmica depèn d'una certa ètica del respecte dels contractes. Tot contracte ha de ser just i executat de bona fe, per això necessitem potenciar hàbits de **confiança**. Les relacions interpersonals basades en la confiança, respecte i cooperació afavoreixen el creixement de les persones i el conreu d'**altres valors** com la disponibilitat, el diàleg, l'exigència, el goig pel treball ben fet, l'esforç de superació de les dificultats, la capacitat d'assumir frustracions i fracassos...També cal recuperar la confiança en la capacitat de l'Estat i dels organismes internacionals per posar en pràctica lleis i formes de redistribució més justes.

Preguntes:

Des del punt de vista del creixement sostenible i solidari: És generalitzable a tot el planeta la forma de vida de les societats més riques? La Globalització de l'economia quins aspectes positius té, hauria de tenir? Què podem aprendre de la resta del món?

Quins béns són els que poden donar sentit a la vida humana? Quin model de “benestar” és el desitjable?

Coneixes iniciatives econòmiques, que sense renunciar al benefici, permetin certs marges de gratuïtat i comunió?

Sentim la crida a canviar aquells aspectes incoherents de la nostra vida que ens fan còmplices del sistema i ens allunyen del qui pateix? Com ho podem aconseguir? Quins hàbits necessitem, podem canviar?

Lectures: Lc 16, 19-21; Parenostre; Rm 12, 2-16

Bibliografia: “Caritas in veritate” Benet XVI.